

TURISMIETTEVÖTETE ÄRIMUDELITE RAKENDAMISE TOETUS

VALIKUMETOODIKA

1. Taotluse hindamise kord

1.1. Nõuetele vastavaks tunnistatud taotlustele annavad hindamiskomisjonile materjalide ettevalmistamiseks konsensusliku eelhinnangu EAS turismiarenduskeskuse ekspert (edaspidi: *ekspert*) ja EAS toetuste konsultant (edaspidi: *konsultant*) käesoleva valikumetoodika ja punktis 2 toodud alakriteeriumide lõikes hindekskaalade alusel.

1.2. Spetsiifiliste valdkondade eelhindamise käigus kaasatakse vajadusel täiendav valdkondlik ekspert, kes hindab taotlust oma valdkonnas.

1.3. Taotluse eelhindamise käigus võib ekspert konsultandi kaudu küsida taotlejalt taotluses esitatud andmete osas täpsustusi ja taotluse hindamiseks täiendavalt vajalikku informatsiooni.

1.4. Iga hindamiskomisjoni liige hindab taotlust täisarvudes skaalal 0 kuni 4. Käesolevas valikumetoodikas on kirjeldatud hinded: 0 = puudulik, 2 = keskpärane ja 4 = väga hea. Hinne 1 on hinnete 0 ja 2 vahepealne ja hinne 3 on hinnete 2 ja 4 vahepealne hinnang.

1.5. Iga valikukriteerium koosneb ühest või enamast alakriteeriumist. Komisjoni liikmete hinnetest moodustub aritmeetiline keskmine alakriteeriumi hinne. Iga valikukriteeriumi hinne on selle alakriteeriumite kaalutud keskmine hinne.

1.6. Taotluse koondhinne on nelja valikukriteeriumi kaalutud keskmine hinne.

1.7. Taotluse hindamisel võetakse arvesse nii taotluses sisalduv kui ka muud andmed, mis on kättesaadavad avalikest andmekogudest.

1.8. Taotluste hindamisel on hindajatel kohustus hinnata ka taotluses esitatud informatsiooni (sh esitatud prognooside) realistlikkust, asjakohasust ning põhjendatust.

1.9. Hindamise tulemusena koostab konsultant taotluse hindamisaruande, milles sisalduvad kõikide kriteeriumite ja alakriteeriumite hinded, taotluse koondhinne ning põhjendused.

1.10. Taotluste lõplik hindamine toimub hindamiskomisjonis.

1.11. Hindamiskomisjoni liikmed peavad olema erapooletud ja sõltumatud hinnatavast taotlusest, taotlejast ja partnerist. Komisjoni liikmed kinnitavad konsultandi hinded või teevad põhjendatud ettepanekud hinnete muutmiseks ning hindavad ise taotlust vastavalt valikumetoodikale.

1.12. Kui hindamiskomisjoni liige hindab sama kriteeriumi teistest komisjoniliikmetest oluliselt (2 või rohkema palli ulatuses) erinevalt, siis komisjoni liikme põhjendus protokollitakse.

1.13. Taotluse koondhinne ja valikukriteeriumite hinded arvutatakse täpsusega 2 kohta pärast koma.

1.14. Taotlus ei kuulu rahuldamisele juhul, kui selle hindamisel antud koondhinne jääb alla 2,60 või kui vähemalt üks käesoleva valikumetoodika punktis 2 alapunktides loetletud kriteeriumidest hinnatakse väiksema hindega kui hinne 2,30.

1.15. Taotlus kuulub rahuldamisele, kui taotluse alakriteeriumide hinded on vähemalt 2,30, koondhinne on vähemalt 2,60 ning taotluse rahastamise summa ei ületa toetusmeetme eelarvet.

2. Taotluse valikukriteeriumid ja nende osakaalud, alakriteeriumite ja hinnete kirjeldused

Selgituseks: ärimudel on ettevõtja tegutsemismudel. Ärimudeli uuendamine on turismiettevõtja seniste ja uute väärtuste kombineerimine eesmärgiga leida olemasolevale ressursile uut rakendust või hoida kokku kulusid ja seeläbi teenida täiendavat tulu. Turismiettevõtja on taotleja, kelle arendatav ärimudel keskendub küllastajatele huvipakkuva lisateenuse või lahenduse arendamisele. Juhul, kui taotleja ei ole turismiettevõtja, näiteks IT ettevõtja unikaalse tehnoloogilise lahenduse väljatöötamise ja rakendamise korral, on koostus kaasata turismiettevõtjast partner, kes pakub oma teenust lõpptarbijale ehk küllastajale. Juhul, kui taotlejaks on suurettevõtja, tuleb projekti kaasata vähemalt üks VKE, kes saab kasu küllastajate teenindamisest uuendatud ärimudeli rakendamise tulemusel. Ärimudeli mõjusid hinnatakse tervikuna lõpptarbijale tekkiva väärtuspakkumisena.

Ärimudeli uuendamine projekti tähenduses peab keskenduma:

- 1) teenuse arendamisele uuele kliendisegmentile,
- 2) personali, turunduse, tootmise ja teeninduskvaliteedi arendamisele või
- 3) unikaalse tehnoloogilise lahenduse väljatöötamisele ja rakendamisele.

1	Projekti mõju toetusmeetme eesmärkide saavutamisele	40%
1.1	Projekti mõju ettevõtte ja Eesti turismisektori konkurentsivõime kasvule (hinnatakse arendatava ärimudeli mõju, realistlikkust, konkurentsieelise tekkimist ja vastavust meetme eesmärgile). Juhul kui taotleja on suurettevõtja ning projekti elluviimisesse kaasatakse VKE, siis hinnatakse projekti mõju nii taotleja kui kaasatud väike ja keskmise suurusega ettevõtja (VKE) majandustegevusele ning nende mõlema panust projekti eesmärkide täitmiseks.	60%
4	<ul style="list-style-type: none"> • Projekti eesmärgid on hästi sihitud nii tulude kui kliendisegmentide kasvule, on realistlikud ja kooskõlas toetuse andmise eesmärkidega. Unikaalse tehnoloogilise lahenduse väljatöötamise ja rakendamise korral on projekti eesmärgid hästi sihitud, sh arendatav teenus, kasutajamugavus kui ka tulude kasv on planeeritud realistlikult. • Projekti mõju ärimudelit rakendava turismiettevõtja (sh kaasatud ettevõtja või partneri) majandustegevusele või valdkonna võrgustiku (nt erialaliit) või sihtkoha arengule on suur. • Ärimudeli kontseptsioonil on potentsiaal ka välisturu kliendisegmentide Eestisse toomisele ja teenindamisele pikaajalises perspektiivis. Unikaalse tehnoloogilise lahenduse väljatöötamise ja rakendamise korral on ärimudeli kontseptsioonil tugev Eesti turu potentsiaal (st kasutajate hulk hõlmab laiemat võrgustikku ka peale taotleja enda ettevõtte) ning pikemas perspektiivis on olemas ka ekspordipotentsiaal. • Ärimudeli muudatuse tulemusel sihtkohta lisanduvate küllastajate arv ning selle mõjul kasvav müügikäive või turismitulu on märkimisväärne ning selle saavutamine on tõenäoline. Kulude kokkuhoiule suunatud projektide puhul on tulemus märkimisväärne ning selle saavutamine on tõenäoline. • Ärimudeli kontseptsioon on eristuv ja see mitmekesistab oluliselt küllastajatele turismiteenuste valikut piirkonnas või annab ettevõttele (sh endale, partnerile või võrgustikule) tugeva ärieeelise. • Arendatava ärimudeli konkurentsivõime on kõrge, konkurentsieelised on selgelt väljatoodud ja põhjendatud. Ärimudeli konkurentsieelis väljendub teenuse funktsionaalsuses, hinna ja kvaliteedi suhtes ja/või muudes olulistest eelistes. 	
3	Vahepealne hinnang	
2	<ul style="list-style-type: none"> • Projekti eesmärgid on realistlikud ja saavutatavad uue ärimudeli rakendamisega, kuid muudatused avaldavad keskpärast mõju Eesti turismisektori konkurentsivõime kasvule. Unikaalse tehnoloogilise lahenduse väljatöötamise ja rakendamise korral on projekti eesmärgid, sh arendatav ja teenus, kasutajamugavus kui ka tulude kasv kirjeldatud küll realistlikult, kuid mõju toetuse andmise eesmärkidele on keskpärane. • Projekti mõju ärimudelit rakendava turismiettevõtja (sh kaasatud ettevõtja) majandustegevusele või valdkonna võrgustiku (nt erialaliit) või sihtkoha arengule on keskpärane. Unikaalse tehnoloogilise lahenduse väljatöötamise ja rakendamise korral tekib mõju pikemas perspektiivis vaid taotlevale ettevõttele. • Ärimudeli kontseptsioon on pikemas perspektiivis huvipakkuv piirkonnas viibivatele välisküllastajatele külastuskogemuse mitmekesistamiseks. 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Ärimudeli juurutamise tulemusel prognoositud kulude kokkuhoiu mahud või lisanduvate turismitulude mahud või müügikäibe eesmärkide saavutamine eeldavad tegevusi, mis ei ole taotluses piisavalt põhjalikult läbi mõeldud. • Ärimudel on lihtsasti kopeeritav: sarnase lahenduse või teenuse võivad kiiresti kasutusele võtta ka teised piirkonna turismiettevõtted, projekti käigus ei teki pikemaajalist ärieelist taotlejale, partnerile või võrgustikule. • Ärimudeli konkurentsianalüüs konkurentide osas on tehtud, kuid konkurentsieelis on kirjeldatud üldiselt ja kaudselt põhjendatud. • Ärimudeli konkurentsieelis keskendub konkurentidest madalama hinna pakkumisele. 	
1	Vahepealne hinnang	
0	<ul style="list-style-type: none"> • Projekti eesmärgid ei ole kooskõlas toetuse andmise eesmärkidega ja/või ei ole nende täitmine realistlik. Unikaalse tehnoloogilise lahenduse väljatöötamise ja rakendamise korral ei ole projekti eesmärgid, sh arendatav teenus, kasutajamugavus või tulude kasv, realistlikud ning seega kooskõlas toetuse andmise eesmärkidega. • Projektil puudub mõju ärimudelit rakendava turismiettevõtja (sh kaasatud ettevõtja) majandustegevusele, või valdkonna võrgustiku (nt erialaliit) või sihtkoha arengule. • Ärimudeli kontseptsioon ei ole külastajale huvipakkuv. Unikaalse tehnoloogilise lahenduse väljatöötamise ja rakendamise korral ei ole arendustegevused põhjendatud. • Ärimudeli juurutamise tulemusel tekkivad kulude kokkuhoiu või turismitulude mahud või müügikäibe eesmärkide saavutamine ei ole realistlikult planeeritud ega saavutatavad. • Ärimudelil puudub uuenduslik või turismiteenuseid mitmekesistav komponent, analoogsete pakkumistega on turg küllastunud, lahendus kopeerib turul pakutavat. Taotleja jätkab olemasoleva teenuse osutamist, arendatav uus toode, teenus või kliendisegment ei ole taotleja jaoks uudne. Projekti käigus ei teki ärieelist taotlejale, partnerile või võrgustikule. • Taotlejal ei ole ülevaadet konkurentsiolekorrast või taotleja konkurentsivõimega kaasnevaid olulisi asjaolusid ei ole hinnatud. • Ärimudeli hinnakujundus ei ole arusaadav. Toote või teenuse hinna ja kvaliteedi suhe ei ole tasakaalus ja/või hind ei ole põhjendatud. 	
1.2	Ärimudeli nõudluse analüüs (hinnatakse arenduste vastavust turu trendidele ja nõudluse olemasolu, turundustegevuste vastavust valitud sihtrühmadele)	40%
4	<ul style="list-style-type: none"> • Arendatav ärimudel vastab turismituru ja arendatava valdkonna trendidele, sh säästva arengu põhimõtetega, on kooskõlas peamiste sihtgruppide ootustega toodete või teenuste kvaliteedile ning tekitab täiendava nõudluse. • Valitud sihtturg, klient või kliendisegment (muuhulgas välisturul), on olemas ja kättesaadav ka pikemas perspektiivis peale projekti tegevuste elluviimist. • Kavandatud turundus- ja müügiesendustegevused aitavad parimal moel saavutada planeeritud tulemusi. • Kavandatud (välis)turundustegevused tekitavad projekti käigus tootele või teenusele pikaajalises perspektiivis piisava nõudluse muuhulgas välisturgudel. • Uuendatav ärimudel loob nii esma- kui korduvkülastusi. Unikaalse tehnoloogilise lahenduse väljatöötamise ja rakendamise projekti korral on vajadus ja nõudlus arendatava toote või teenuse järele olemas ja selgelt põhjendatud. • Külastaja või kasutaja jaoks on toode või teenus väga hästi tarbitav ja ärimudel moodustab ühe tervikliku väärtuspakkumise. 	
3	Vahepealne hinnang.	
2	<ul style="list-style-type: none"> • Arendatav ärimudel vastab üldistele turu trendidele, kuid seos arendatava valdkonna trendiga väga üldine ning täiendava nõudluse tekitamine on küsitav. • Valitud sihtturg, klient või kliendisegment on olemas ja kättesaadav projekti elluviimise ajal, kuid pikemas perspektiivis nõudlus puudub. • Kavandatud turundus- ja müügiesendustegevused (muuhulgas välisturul) tekitavad teenusele ajutise nõudluse. • Uuendatav ärimudel tekitab külastusmotivatsiooni juba piirkonnas viibivale (välis)külastajale. Unikaalse tehnoloogilise lahenduse väljatöötamise ja rakendamise korral nõudluse tekitamine seniste või uute klientide hulgas arendatava toote või teenuse järele eeldab tegevusi, mida taotleja ei ole piisavalt läbi mõelnud. 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Külastaja või kasutaja jaoks on toode või teenus huvipakkuv, kuid ei ole osaks ettevõtte tervikpakkumisest.
1	Vahepealne hinnang.
0	<ul style="list-style-type: none"> • Arendatav ärimudel ei vasta üldistele turu trendidele, ei ole külastaja jaoks eristuv ega uuenduslik ning seetõttu ei tekita täiendavat nõudlust. • Valitud sihtturg, klient või kliendisegment ei ole kättesaadav või on kirjeldatud liialt üldiselt, et hinnata selle kättesaadavust. • Kavandatud turundus- ja müügiedendustegevused ei aita kaasa projekti eesmärkide saavutamisele ning ei tekita külastajates huvi Eesti küllastamiseks. • Arendatav toode või teenus ei ole külastajale või kasutajale arusaadav või on vastuolus külastaja ootustega teenuse kvaliteedile. • Uuendatav ärimudel ei tekita külustusmotivatsiooni. Unikaalse tehnoloogilise lahenduse väljatöötamise ja rakendamise korral ei ole nõudluse tekitamine arendatava toote või teenuse järele seniste või uute klientide hulgas põhjendatud.

2	Taotleja organisatsiooniline võimekus ja projektimeeskonna võimekus	25%
2.1	<p>Projektimeeskonna ning ärimudelit rakendava meeskonna võimekus (hinnatakse projekti elluviiva meeskonna ja ärimudelit rakendava meeskonna kompetentside olemasolu, kas kõik projekti elluviimiseks kavandatud viisil, ning taotleja organisatsioonilist võimekust). Juhul kui taotleja on suurettevõtja ning projekti elluviimisesse kaasatakse VKE, siis hinnatakse organisatsioonilist võimekuse ja projektimeeskonna võimekust taotleja ja kaasatud VKE ühise ärimudeli arendamiseks vajalikus ulatuses.</p>	40%
4	<ul style="list-style-type: none"> • Ärimudeli rakendamiseks ja projekti elluviimiseks on komplekteeritud kompetentne meeskond, tegevuste eest vastutajad on määratletud, sealhulgas on meeskonnas olemas turismi- ning turunduskompetentsid ning varasemad valdkondlikud kogemused. • Meeskonna suurus on piisav projektis ettenähtud tegevuste teostamiseks ning tulemuste saavutamiseks peale projekti lõppu. • Projekti käigus omandatakse taotleja organisatsioonis uusi teadmisi ja kogemusi ning selle tulemused kajastuvad kliendile suunatud väärtuspakkumise muudatuses. 	
3	Vahepealne hinnang	
2	<ul style="list-style-type: none"> • Ärimudeli rakendamiseks ja projekti elluviimiseks on meeskond osaliselt komplekteeritud ning puuduvate kompetentside osas on kirjeldatud värbamispehmed või kavatakse vastav töö või teenus sisse osta. • Ärimudeli rakendamise võimekus on ärikriitilises ulatuses tõendatud ning vajadusel kaastakse ärimudeli rakendamiseks täiendavat tööjõudu, s.h on vajalikud kompetentsid kaardistatud ning olemas on nägemus, kuidas ja millal ametikohad täidetakse. • Projekti käigus omandatakse ettevõttes uusi teadmisi ja kogemusi. 	
1	Vahepealne hinnang	
0	<ul style="list-style-type: none"> • Meeskond ärimudeli ja projekti elluviimiseks on puudulikult komplekteeritud ja/või on meeskonna teadmised ning oskused projekti elluviimiseks ja ärimudeli rakendamiseks ebapiisavad. Ärimudeli rakendamiseks projekti järgselt esineb kahtlusi meeskonna teadmiste ja oskuste vastavuses. • Meeskonna suurus on ebapiisav, et tagada projekti jätkusuutlikkus. Ärimudeli rakendamise võimekus ei ole tõendatud. • Projekti käigus ei kasvatata meeskonna kompetentse uue ärimudeli jätkusuutlikuks rakendamiseks. 	
2.2	<p>Finantsvõimekus (hinnatakse finantsressursside olemasolu, taotleja üldist finantsseisundit projekti eesmärkide saavutamiseks ning taotleja finantsriske). Juhul kui taotleja on suurettevõtja ning projekti elluviimisesse kaasatakse VKE, siis hinnatakse finantsvõimekust taotleja ja kaasatud VKE ühise ärimudeli arendamiseks vajalikus ulatuses.</p>	40%

4	<ul style="list-style-type: none"> • Taotleja finantsnäitajatele ning finantsprognoosidele (sh. rahavoogude prognoos) tuginedes on taotleja finantsvõimekus projekti elluviimiseks väga hea. • Omafinantseeringuks vajalikud vahendid on tagatud. • Ärimudeli rakendamisse kaasatakse vajadusel täiendavaid lisavahendeid ning taotleja on võimeline lisavahendeid kaasama. • Risk, et projekti teostamine venib või katkeb ebapiisavate finantsvahendite tõttu, on väga väike. 	
3	Vahepealne hinnang	
2	<ul style="list-style-type: none"> • Taotleja finantsnäitajatele ning finantsprognoosidele (sh. rahavoogude prognoos) tuginedes on ettevõtte võimeline projekti ellu viima. • Omafinantseeringuks vajalikud vahendid ei ole taotlemise hetkel tagatud, kuid taotleja on võimeline vajalikud omavahendid kaasama. • Täiendavate vahendite kaasamine on tõenäoliselt võimalik. • Risk, et projekti teostamine venib või katkeb taotlejapoolse omafinantseeringu ära langemise tõttu on keskmine, kuid taotlejal on olemas alternatiivne tegevuskava. 	
1	Vahepealne hinnang	
0	<ul style="list-style-type: none"> • Taotleja olemasolevad finantsnäitajad ning finantsprognoosid (sh. rahavoogude prognoos) ei tõesta taotleja suutlikkust tagada projekti elluviimine ettenähtud ajaperioodil. • Taotleja ei suuda tagada minimaalset nõutud omafinantseeringu määra. Taotleja ei ole võimeline kaasama täiendavaid vahendeid. • Esineb oluline finantsrisk, mis mõjutab oluliselt kogu projekti elluviimist ja rakendamist. 	
2.3	<p>Riskide maandamine (hinnatakse riskide analüüsi ning ilmnemise tõenäosust, nende mõju projekti elluviimisele ja jätkusuutlikkusele ning riskide maandamise viise, projekti teostatavust ning kindlustatud ressurssidega). Juhul kui taotleja on suurettevõtja ning projekti elluviimisesse kaasatakse VKE, siis hinnatakse riskide maandamise plaani taotleja ja kaasatud VKE ühise ärimudeli juurutamiseks vajalikus ulatuses.</p>	20%
4	<ul style="list-style-type: none"> • Kõik projekti jaoks olulised riskid on läbimõeldud, kirjeldatud ning taotlejal on olemas alternatiivne tegevusplaan riskide maandamiseks ja projekti jätkusuutlikkuse tagamiseks. • Riskide ilmnemine on vähetõenäoline või maandatud minimaalseks. • Projekt on teostatav ning kindlustatud kõikide vajaminevate ressurssidega. 	
3	Vahepealne hinnang	
2	<ul style="list-style-type: none"> • Projekti riskid on üldiselt kirjeldatud, kuid puudub asjakohane alternatiivne tegevusplaan riskide maandamiseks. • Riskide ilmnemine on tõenäoline. • Projekti teostamine on seotud riskidega ning projekt ei ole taotlemise ajal kõikide vajaminevate ressurssidega kindlustatud, kuid vajaminevad ressursid on võimalik täiendavalt kaasata. 	
1	Vahepealne hinnang	
0	<ul style="list-style-type: none"> • Projektiga seonduvad riskid on määratlemata või ei ole need asjakohased, riskide maandamisviisid ei ole üheselt mõistetavad või tekib kahtlus nende tegevuste realiseerimises. • On tuvastatav muu väline risk, mis seab kahtluse alla tegevuste jätkusuutlikkuse. • Projekti teostamise tõenäosus on madal, vajaminevad ressursid ei ole tagatud ja nende leidmine projekti käigus ei ole realistlik. 	
3	<p>Projekti asukoht, põhjendatus ja projekti ettevalmistuse kvaliteet (hinnatakse projekti eesmärkide saavutamiseks kavandatud projekti tegevuste asjakohasust, terviklikkust ja põhjendatust ning projektile antakse eelistus kui selle elluviimise koht on väljaspool Tallinna, Tartut ja Pärnut)</p>	20%
3.1	<p>Projekti asukoht (projekti asukohajärgne eelistuskriteerium)</p>	30%

4	Projekti rakendamine loob üle-Eestilist kasu või on selle rakendamise asukoht väljaspool Tallinna, Tartu ja Pärnu linna (kohalike omavalitsuse üksuste liitmise eelse territooriumi käsitluses) või saartel.
3	Projekti rakendamise asukoht on Tartu või Pärnu või Tallinn.
0	Projekti rakendamisel puudub seos konkreetse sihtkoha või teenuse tarbimise asukohaga, teenust on võimalik tarbida ka kodust lahkumata.
3.2	Toetuse vajaduse põhjendus ja projekti ettevalmistuse kvaliteet (hinnatakse tegevuste omavahelist seotust ja vastavust eesmärkide saavutamisele, tegevusplaani ülesehitust, eelarve läbipaistvust ja kulude asjakohasust)
	70%
4	<ul style="list-style-type: none"> • Projekti ettevalmistus on väga hea. Kõik planeeritud tegevused aitavad kaasa projektis kirjeldatud eesmärkide ja tulemuste saavutamisele. • Projekti tegevuskavas on kõik tegevused asjakohased ning optimaalsed, sh on vastutajad ja tähtajad määratud, tegevuskava tähtaegne elluviimine realistlik. • Toetuse vajadus on väga hästi põhjendatud ja ettevõtte ei viiks iseseisvalt sellises mahus või kvaliteedis projekti ellu.
3	Vahepealne hinnang
2	<ul style="list-style-type: none"> • Projekti ettevalmistus on keskpärane. Projekti eesmärkide saavutamine projekti lõpuks on tõenäoline. • Projekti tegevuskava on piisav enamuse taotluses kirjeldatud eesmärkide saavutamiseks ja/või puuduvad osade tegevuste elluviimise eest vastutajad, kuid tegevuskava raames on projekti eesmärkide saavutamine siiski tõenäoline. • Toetuse vajadus on üldjoontes põhjendatud, kuid ettevõtte viiks tõenäoliselt suures osas projekti ellu ka ilma toetuseta.
1	Vahepealne hinnang
0	<ul style="list-style-type: none"> • Projekti ettevalmistus on nõrk ja tegevused ei ole eesmärkide saavutamiseks põhjendatud. • Projekti tegevuskava ei ole asjakohane, tähtaegade ja vastutajate osas puudub selgus, tegevuste elluviimise tõenäosus ettenähtud mahus, ajas ja kvaliteedis on väike. • Toetuse vajadus ei ole kavandatud mahus või kvaliteedis põhjendatud, vaid on pigem suunatud ettevõtja eelarve ning elementaarsete tegevuskulude katmisele.

4	Projekti kuluefektiivsus (hinnatakse, kas projektis ettenähtud tegevused ja lahendused on piisavalt kuluefektiivsed planeeritud väljundite ja tulemuste saavutamiseks; kas planeeritud eelarve on realistlik)	15%
4	<ul style="list-style-type: none"> • Kõik projekti kulud on optimaalsed ja kuluefektiivsed planeeritud tulemuste saavutamiseks ning projekti elluviimise seisukohast põhjendatud. • Planeeritud eelarve on realistlik, kulud vastavad reaalsele turuhinnale ning on selge, milliste arvutuste ja hinnangute alusel on eelarve kokku pandud. 	
3	Vahepealne hinnang	
2	<ul style="list-style-type: none"> • Taotluses toodud projekti eelarve on selge, kuid tegevusteks planeeritud kulud ei ole piisavalt põhjendatud. • Eelarves välja toodud kulud on üldiselt kirjeldatud, et hinnata nende vastavust reaalsele turuhinnale ja puudub veendumus, et toetuse kasutamine on kuluefektiivne. 	
1	Vahepealne hinnang	
0	<ul style="list-style-type: none"> • Projekti eelarve ei ole läbipaistev ja toetatavateks tegevusteks planeeritud kulud ei ole projekti elluviimise seisukohast põhjendatud. • Eelarves välja toodud kõik kulud ei ole realistlikud, toetuse kasutamine pole kuluefektiivne ega mõistlik. 	